

PAPER DETAILS

TITLE: BÜYÜK TÜRKOLOG BASKAKOV*

AUTHORS: Aa YULDASEV,Ed DEYENOV

PAGES: 11-29

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/844183>

BÜYÜK TÜRKOLOG BASKAKOV*

A.A YULDAŞEV

E.D. DEYENOV

İnsan oğlu ancak kendi çabalarıyla geniş kitlelerin hürmetine ve saygısına sahip olur ve onun adı her zaman izzet ve hürmetle anılır.

Türk dillerinin yapısını yorulmadan araştırarak yapmış olduğu birçok değerli çalışma sayesinde izzet ve hürmete layık olan, adı her türlü araştırma işlerinde büyük bir dikkatle anılan ve Türkoloji’de yeri ve katkısı bulunan en değerli Sovyet Türkologlardan biri de Nikolay Aleksandroviç Baskakov’dur. Baskakov’un büyüklüğü sadece bizim kudretli halkımıza malum olmamış, hatta bütün Sovyetler Birliği’nde de teslim edilmiştir. Onun, Sovyet Türkolojisi’nin başarısına katkısı çok milletli Sovyet memleketinin içinde olan RSSFC, Kazakistan, Türkmenistan’da, bunun gibi Karakalpakistan’da özellikle bu cumhuriyetlerin ilimler akademilerinde ilerde ilmi çalışmalar yapacak olan ilim adamlarını yetiştirmede yaptığı hizmetleri, mekteplerdeki ve terbiye işlerindeki çalışkanlığı ve bütün bunların üzerine çalıştığı alanla alâkalı başarıları ortadadır. Prof. Dr. N.A. Baskakov, Kazakistan ve Türkmenistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetlerine ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti’ne bağımlı Karakalpakistan’a emeği geçen ilim adamı şöhretini kazandı. 1968 yılı uluslararası Ural-Altay topluluğunun (Societas Ural- Altaica, Hamburg) itibarlı üyesi, 1969’de Finlanda’nın Fin-Ugor cemiyetinin(Societe Finno-Ougrienne, Helsinki) muhabir üyesi, 1971’de Belçika İlim Cemiyetinin (Korosi Csoma Taisasag, Budapeşt) ve Türk Dil Kurumunun (Ankara) şeref üyeliği payelerine erişmiştir.

Baskakov 22 Mart 1905’de Arhangelsk bölgesinin Solviçezodske şehrinde memur bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. O, birinci Arhangelsk bölgesinin Gryazovets şehrindeki orta okuldan mezun oldu. 1925’te Moskova Üniversitesi Tarih-Etnografya Fakültesi’ni kazanan Baskakov, Moskova Üniversitesindeki öğrencilik yıllarında vatanımızın en değerli şarkiyatçıları V.V. Bartold, V.V. Gordlevskiy, profesörler A.N. Maksimov, V.K. Trutovskiy ve ismini burada zikretmeyeceğimiz daha birçok bilim adamının gözetiminde Türkoloji ilmine dair genel bilgi alarak biraz da kendi merakı ve gayreti sayesinde bu saha ile alâkalı derin bir bilgi birikimine ulaşmıştır.

Üniversitedeki öğrencilik yıllarından başlayarak Gordlevskiy’i ile arasında öğrenci-üstat ilişkisi başlamış, bu durum elbette ki N.A. Baskakov’un ilme olan yetenek ve ilgisinin artmasında çok tesirli olmuştur. V.V. Gordlevskiy’in yönetimi altında Türkoloji’ye karşı duyduğu alaka gittikçe derinleşen Baskakov’un sonraları kazanacak olduğu başarıda üstadının büyük payı vardır. Üniversiteyi başarılı bir şekilde bitirdikten sonra 1930 yılı Şubat ayında Karakalpakistan’ın Törtkül şehrine staja gönderilen Baskakov, 1931 Ekimine kadar Karakalpak kapsamlı İlim Araştırma Enstitüsü’nün Etnografi Dilbilim Bölümünü yönetmiştir. Baskakov’un bunun gibi Karakalpakistan bölgesine olan seferi bundan itibaren ilim-araştırma işinde belli bir sahada yetişmesine ve onu benimsemesine imkân verdi. Bu andan başlayarak N. A. Baskakov’un ilk ilmi hedefi dilbilimcilik oldu. Bu yıllarda Baskakov, araştırılmayan Türk dillerini Karakalpak diline has bir takım özellikleri kendisine araştırma konusu olarak seçmiştir.

* A.A. Yuldaşev, E.D. Deyenov, N.A. Baskakov, Karakalpakstan, 1974, s. 52. Bu metinden beni haberdar eden Cengiz Buyar’a müteşekkirim. (Müt)

Baskakov, Karakalpak bölgesinde bulunduğu zamanlarda ilk adımlarını dil meselelerini en güncel işlerini tam zamanında yapılmasını talep ediyor ve aynı zamanda pratik meseleleri çözmeye katılıyordu. Aslında o zaman dil meselelerinin üzerinde durarak çözecek kabiliyetle ilim adamları ve ilmî yönden ispatlanmış gerekli adresler yoktu.

Karakalpakların dilini her yönüyle dikkatle derin bir şekilde öğrenen ve bu konuya ilmî açıdan yaklaşanların başında gelen Baskakov, 1922'de Karakalpak dili üzerinde kendinin ilk ve geniş çaplı araştırmasını yayınladı. Bu çalışma, Baskakov'un 1932'de Törtkül'de Rusça yayınlanan *Karakalpak Dilinin Kısa Grameri* adlı eseridir. Bu çalışma, Baskakov'un ilim aleminin hizmetine sunduğu ilk eseridir. O, Karakalpak millî edebî dilini dünyaya tanıtan ilk kişidir. Bu eser, dönemin en önemli alimlerinden, büyük Sovyet Türkologu S. E. Malov tarafından büyük övgülere mahzar olmuş ve Malov, bahsi geçen eserin paha biçilemez büyük değere sahip olduğuna işaret etmiştir. Neticede önce etnografya ile meşgul olan Baskakov, dil üzerindeki ilk başarısından dolayı kendisini tamamen dilbilimine adanmış ve dilbilim meselesini ön plana almıştır.

Baskakov, Şarkiyatçıların Karakalpak bölgesinden Moskova'ya gelmesiyle beraber 1931-1932 yılları arasında dil kurumunun ilim görevlisi olarak çalışmaya başlamıştır. Bu kurumdaki çalışmalarını, dilbilimin en büyük ve önemli sahası olarak ifade edebileceğimiz sözlükçülüğe ayıran Baskakov'un bu çalışmalarının neticesi olan *Uygurca-Rusça Sözlük* 1935 yılında Moskova'da yayınlanmıştır. Bu yıllardan sonra ise Baskakov'un dillerin kelime hazinesine karşı bir ilgi duyduğunu görüyoruz. Ağır ve bir o kadar da karışık olan bu meseleye dair kendi ilmî çalışmalarında da özel bir yer veren büyük Türkolog, 1932- 1938 yıllar arasında İlim Araştırmaları Enstitüsünde, 1933 ve 1937 yılları arasında ise o yıllarda oluşturulan yeni alfabeler üzerinde çalışmış ve bütün Sovyetler Birliği ilim aleminde çok önemli bir yere sahip olan büyük bir ilim adamı olarak bahsi geçen dönemlerde iki önemli çalışmayı birden yönetmiştir.

Baskakov, 1937 yılından itibaren Dil ve Yazı İşaretleri Enstitüsünde çalışmaya başlamıştır. Bu Enstitü sonraları SSCB İlimler Akademisi Dilbilimi Enstitüsü olarak tekrar kurulmuştur.

Baskakov'un ilim dünyasına kazandırdığı ilk eseri, başka bir deyişle ilim dünyasına attığı ilk adımı, Karakalpak dili ve imlasını son derece titiz bir şekilde araştırmak suretiyle elde ettiği sonuçları bir araya getirdiği eseridir. Bu kitap 1930 yılında yayınlanmıştır.

Baskakov tarafından yapılan ilmî araştırmalar neticesinde neşredilen eserlerin sayısı yazımızın devamındaki yayın listesinde de açıkça görülebileceği gibi çok fazladır. Baskakov'un kalemine ait 23 eserden oluşan çalışma başka müelliflerle beraber yazılmıştır. Ayrıca 1155 basma kalıp ölçüdeki 40 eserden oluşan çalışmayı tashih etmiş ve devamındaki yaptığı eseri kaybolmuştur.

Baskakov, Sovyet dilbilimin büyük bir bölümü olan Türkoloji ilmine katkısı çok büyüktür. Yazarın eserleri o kadar çoktur ki, saymak mümkün değildir. O yüzden biz kısaca ve önemli eserlerini seçerek gereklilerini saymakla sınırlı kalıyoruz. Aslında Baskakov'un eserlerini Türkologlar çok iyi biliyorlar ve ona gereken değeri veriyorlar.

Baskakov epey zaman sonra Karakalpak dili araştırmasını istekle devam etti ve bu yönde verdiği emeği çok verimli oldu. Onun için de Karakalpak dilini her yönden araştırarak belli bir sisteme sokarak, onun gramer yapısını, kendine has özelliklerini Sovyetler Birliği'ne, bizim halkımıza ve başka yerlere geniş bir şekilde tanıttı. Baskakov'un emeği çok büyüktür ve dikkat edilecek derecededir. Biz Karakalpak dili hakkında görüşlerden fikir ürettiğimizde N.A. Baskakov'un adı geçmeyen ve onun kalemi değmedik konuları bulmanın çok zor olduğunu görüyoruz. Çünkü Karakalpak dilbilimi hakkındaki güncel meselelerin çoğu Baskakov tarafından derin bir şekilde araştırılmıştır. Baskakov Karakalpakistan'a ilk gittiği günden bugüne kadar 30 kitap yazarak yayınlayıp halka sundu.

NİKOLAY ALEKSANDROVIÇ BASKAKOV'UN ESERLERİNİN LİSTESİ

1. 'Bukvar Dlya Detey' (na karakalpaskom yazıke). Uçpedgiz, M., 1933 (soavtor).
2. 'Rodnoy Yazık, Uçebnik' (na karakalpaskom yazıke), Uçpedgiz, M., 1933 (soavtor).
3. 'Oçerk Grammatiki Uygurskogo Yazıka'. İzd-vo inostrannih slovarey, M., 1939, Danniıy trud pereveden na kitayskiy yazık. Pekin, 1954.
4. 'Nogayskiy Yazık i ego Dialekti'. İzd-vo AN SSSR, M-L. 1940
5. 'Metodika Oyrotskogo Yazıka' (na altayskom yazıke). Oyrotizdat, Oyrot-Tuva, 1940.
6. 'Nauçniye Osnovı Uçebnika Grammatiki Yazıkov Tyurskoy Gruppi'. Sb. İnstituta škol RSFSR, M., 1941, 1,5 p/l.
7. 'Oçerk Grammatiki Oyrotskogo Yazıka'. İzd-vo İnostrannih Slovarey, M., 1947.
8. Predisloviye k "Grammatike Hakasskogo Yazıka" N.P. Dırenkovoy. İzd-vo Hakasskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta, Abakan, 1948
9. 'Karakalpakiy Yazık. Çasti reçi i Slovoobrazovaniye', Avtoreferat Doktorskoy Dissertatsii, İzd-vo AN SSSR, M., 1950
10. 'Predisloviye k Knige: V.İ. Nobgorodskiy. Kitayskiye Elementı v Uygurskom Yazıke', İzd-vo Moskovskogo İnstituta Vostokovedeniya. M., 1951.
11. 'Priçastiye na-dı-tı v Tyurskih Yazıkah', Trudı Moskovskogo İnstituta Vostokovedeniya, vıp. 6., M., 1951
12. 'Dvuh Liçniye i Liçno-Prityajatelniye Mestoimeniya v Karakalpaskom Yazıke', *Tyurkologičeskiy Sbornik*, 1., İzd-vo AN SSSR, L., 1951, str. 55-67
13. 'Zalogi v Karakalpaskom Yazıke', İzd-vo Akademii nauk Uzbekskoy SSR, Taşkent, 1951
14. 'O Sootnoşeniy Znaçeniy Liçnih i Ukazatelnih Mestoimeniy v Tyurkskih Yazıkah', Dokladi i Soobşeniya İnstituta Yazıkoznaniya AN SSSR, №1, M., 1951
15. 'Karakalpakiy Yazık', t. II. Fonetika i Morfologiya ç. 1. İzd-vo AN SSSR, M., 1952, 46
16. 'Sostavniy Glagoli v Karakalpaskom Yazıke'. Sb. *Voprosı İzuçeniya Yazıkov Narodov Sredney Azii i Kazahstana*, İzd-vo AN Uzbekskoy SSR, Taşkent, 1952, str. 79-92
17. 'Hakasskiy Yazık. Fonetičeskaya Struktura, Slovarniy Sostav i Grammatičeskiy Story Hakasskogo Yazıka'. Oçerk Dlya Hakassko-Russkogo Slovary. İzd-vo İnstrannih i Natsionalnih Slovarey, M., 1953, 8 p/l. (Sovmestno s A.İ. İnkijekovoy-Grekul).
18. 'O Proishojdeniy Uslovnoy Formı na-sa-se v Tyurkskih Yazıkah' Sb. *Akademiku V. A. Gordlevskomu k ego 75-letiyu*,. İzd-vo An SSSR, M-L., 1953, str. 35-63
19. 'Predisloviye k Sborniku Voprosı Grammatičeskogo Stroya', İzd-vo AN SSSR, M., 1955. (soavtor).
20. 'Sistema Spryajeniya ili İzmeneniya Slov po Litsam v Yazıkah Tyurksoy Gruppi. İssledovaniya po Sravnitel'noy Grammatike Tyurksih Yazıkov, II., Morfologiya', İzd-vo AN SSSR, M., 1956, str. 263-303, 2,5
21. 'Struktura Prostogo Predlojeniya v Tyurkskih Yazıkah', *Trudı İnstituta Yazıka i Literaturı AN Kirgizskoy SSR*, Frunze, 1956.
22. 'Struktura Tyurkskih Sravnitel'no so Strukturoy Russkogo Yazıka', *Metodičeskiy Sbornik* №10/98/. Prilojeniye k Jurnalı 'Azerbaycan mektebi', Baku, 1956. Pereğeçatano: 1. Jurnal *Mugalimderge Cardam*, №10, oktyabr i №11 noyabr, Frunze, 1956.

2. Jurnal *Halık mugalimi* №10, oktyabr, Alma-Ata, 1956. 3. Jurnal *Mugalıma Kömek*, №2 Aşgabad, 1957. 4. Uçeniye zapiski Karakalpakskogo Gosudarstvennogo Pedagogičeskogo İnstitutu, Nukus, 1957, str. 47-50. Otdelnyy ottisk.
23. 'Tipı Atributivnih Slovosocetaniy v Karakalpakskom Yazıke», Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, №6, 1956.
24. 'Morfologičeskaya Struktura Slova i Časti Reči v Tyurkskih Yazıkah', Jurnal *Sovetskoye Sostokovedeniye* №1, M., 1957, 1,2 p/l.
25. 'Predisloviye k Perevodu Knigi: G.J. Ramstedt, Einführung in die altaische Sprachwissenschaft Formenlehre', Helsinki 1952
26. Primeçaniya k Perevodu: G.İ. Ramstedt. Vvedeniye v Altayskoye Yazıkoznaniye", İzd-vo inostrannoy literaturı, M., (sovmestno s G. D. Sanjeevim).
27. 'Altayskiy Yazık', İzd-vo AN SSSR, 1958
28. 'Oçerk Grammatiki Karakalpaskogo Yazıka' (prilojeniye k karakalpasko-russkomu slovarı). İzd-vo *İnostrannıh i Natsionalnıh Slovarıy* 1958, str. 791-866
29. 'Tyurkskiye Yazıki Yujnoy Sibiri', Sb. *Mladopismennıye Yazıki Narodov SSSR*, İzd-vo AN SSSR, M-L., 1959, str. 141-169, 1,7 p/l.
30. 'Predisloviye k Knige: Akademik V.A. Gordlevskiy. İzbrannıye Soçineniya', t. 1. İzd-vo Vostoçnoy Literaturı, M., 1960
31. Sur la genese de la proposition dans le langues turgues. Acta Orientalia t. XI, fasc. 1-3, Budapest, 1960.
32. 'Slovosocetaniya v Karakalpakskom Yazıke. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov, III., Sintaksis', İzd-vo AN SSSR. M., 1961, str. 50-61
33. 'Prostoye Predlojeniye v Karakalpakskom Yazıke. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov, III., Sintaksis', İzd-vo An SSSR, 1961, str. 62-72.
34. 'Predlojeniye s Razvernıtımı Çlenami v Karakalpakskom Yazıke. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov, III., Sintaksis', İzd-vo An SSSR, 1961, str. 111-121
35. 'Slojnoye Predlojeniye v Karakalpakskom Yazıke. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov, III., Sintaksis', İzd-vo An SSSR, 1961, str. 222-230
36. 'Predlojeniye i Slovosocetaniye v Tyurkskih Yazıkah'. Sb. *Voprosı Sostavleniya Opisatelnih Grammatik*, İzd-vo AN SSSR, M., 1961
37. 'Predisloviye k Perevodu Knigi: V. Kotviç. İssledovaniye po Altayskim Yazıkam", İzd-vo 'İnostrannaya Literatura', M., 1962
38. 'Primeçaniya k Knige:: V. Kotviç. İssledovaniye po Altayskim Yazıkam'. İzd-vo 'İnostrannaya Literatura', M., 1962 (soavtor).
39. 'Vvedeniye v İzuçeniye Tyurkskih Yazıkov' (Dopuşeno Ministerstvom Vişşego i Srednego Spetsialnogo Obrazovaniya SSSR v Kaçestve Uçebnika Dlya Gosudarstvennih Universitetov) İzd-vo Vişşaya Şkola, M., 1962, 22.
40. 'Morfologičeskiye Osobennosti Slovoobrazovaniya İmennih Çastey Reči v Kumandinskom Dialekte Altayskogo Yazıka'. *Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstitutu İstorii, Yazıka i Literaturı*, t. V., Gorno-Altaysk 1962
41. 'Korneviye Slovoobrazovatelniye i Slovoizmenitelniye Morfemı v Sostave v Tyurkskih Yazıkah", Sb. *Voprosı Kazahskogo i Uygurskogo Yazıkoznaniya*, Alma-Ata, 1963, t. III.

42. '2Morfologičeskaya Struktura Slova v Tyurkskih Yazıkah. 'Sb. *Morfologičeskaya Struktura Slova v Yazıkah Različnih Tipov*. M., 1963
43. 'Oçerk Grammatiki Nogayskogo Yazıka' (prilojeniye k slovaryu) İzd-vo inostrannih i Natsiyonalnih Slovary, M., 1963
44. 'Osobennosti Slovoizmeneniye İmen v Kumandinskom Yazıke', *Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta Gorno-Altaysk*, 1964
45. 'Nekotoriye Navlyudeniya nad Sintaksisom Karaimskogo Yazıka', *Ural-Altaysche Jahrbücher* vol. 36 fasc. 3*4, 1965
46. 'Formı Glagola na-çih-çu v Hakasskom, Tuvinskom i Kirgizskom Yazıkah. ' Sb. *Voprosı Tyurkologii*, Taşkent, 1965
47. 'Poryadok i İerarhiya Affiksov v Osnove Slova v Tyurkskih Yazıkah' Sb. *Morfologičeskaya Tipologiya i Klassifikatsiya Yazıkov*, L., 1965
48. 'Karakalpakskiy Yazık' *Yazık Narodov SSSR*, t. II., Tyurkskiye Yazıki, İzd-vo Nauka, M., 1966
49. 'Altayskiy Yazık', *Yazık Narodov SSSR*, t. II., Tyurkskiye Yazıki, İzd-vo Nauka, M., 1966
50. 'Nogayskiy Yazık', *Yazık Narodov SSSR*, t. II., Tyurkskiye Yazıki İzd-vo Nauka, M., 1966
51. 'Vvodniye Stati k Razdelam k Razdelam Fonetiki, Morfologii i Sintaksisa i Obşee vvedenie k Karaçay Malkar Tili Grammatikası', Naçalnik, 1966.
52. 'O Nekotorih Tipologičeskikh İzmneniyah v Sintaksis Sovremennih Tyurkskih Literaturnih Yazıkov' *Tyurkologičeskiy Sbornik*, M., 1966
53. 'Slovoobrazovaniye Glagola v Kumandinskom Dialekte Altayskogo Yazıka' *Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta. Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta. Gorno-Altaysk*, 1967
54. Origin of some verbal forms common to turkic and mongolian languages (on the Problem of the Altaie Speech Community), M., 1967
55. 'Dvoystvenaya Priroda Slova i Problema Çastey Reçi' (na materiale tyurkskih yazıkov), Sb. *Voprosı Teorii Çastey Reçi na Materiale Yazıkov Različnih Tipov*, L., 1968, 0,5
56. Vvedenie v İzuçeniye Tyurkskih Yazıkov. İzd-vo 'Vıssşaya Şkola' M., 1969
57. 'K Probleme İstoriko-Tipologičeskogo İzuçeniya Grammatiki Tyurkskih Yazıkov'. *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*, №4., 1969, str. 56-64
58. Spryajeneye Glagola v Kumandinskom Dialekte Altayskogo Yazıka.', *Uçeniye Zapiski Gorno-Altayskogo nau. no-İssledovatel'skogo İnstituta, Gorno-Altaysk*, 1969
59. 'Vvedeniye k, 'Grammatike Turkmenskogo Yazıka', Aşhabad, 1970.
60. 'Binarniye Oppoğitsii v Strukture Sintaksisa Tyurkskih Yazıkov' *Jurnal Sovetskaya Tyurkologiya*, №6 Baku, 1970
61. Origin of some verbal forms common to Turcic and Mongolian Languages. *Acta orientalia* XXXII, Copenhagen, 1970, 0,4 p/l.
62. 'O Kategoriyah Nakloneniya i Vremeni v Tyurkskih Yazıkah', Sb. *Struktura i İstoriya Tyurkskih Yazıkov*,. İzd-vo Nauka, M., 1971.

63. 'Priroda Prityajatelnih Opredelitelnih Slovoçetaniy I ih rol v Evolyustii Slojnih Sintaksiçeskih Konstrukstiy V Tyurkskih Yazıkah', Jurnal *Sovetskaya Tyurkologiya*, № Baku, 1971.
64. 'Priroda i Funkstionalnoe Znaçeniya Svyazki v Sostave Predlojeniya v Tyurkskih Yazıkah', Sb. *Studia Turcica*, Budapest, 1971
65. 'K Voprosu o Strukture Skazuemogo v Tyurkskih Yazıkah Yazıkah' Jurnal *Sovetskaya Tyurkologiya*, №2, Baku, 1972
66. 'O Proekte Programı Kandidatskogo Minimuma po Tyurkolgiyu', №4, *Sovetskaya Tyurkologiya*, №4, Baku, 1972.
67. 'İtogi Diatologiçeskoy Ekispeditsii Karakol Paksoy ASSR' gaz. *Sovetskaya Karakalpakiya*, g. Turtkul, 1938.
68. 'Osobennosti Govora Severo-Kazakskih Turkmenov'(turkmenov), Sb. *Yazıkı Severnogo Kavkaza I Dagestana*, M-L., 1949
69. 'Karakalpakiy Yazık', t. 1 (materialı po dialektologii). İzdvo AN SSSR, M-L., 1951, 35 p/l.
70. 'K istorii İzüçeniya Haksskogo Yazıkı', *Zapisiki Haksskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta*, Abkan, 1951.
71. 'K Voprosu o Klassifikastii Tyurkskih Yazıkov', *İzvestiya AN SSSR*, Otdeleniya Literaturı i Yazıkı, №2, 1952, Statya Perevedena na Uygurskiy Yazık: Jurnal *Novaya jizn*, №9-10, Alma-Ata, 1952 I na Kitayskiy Yazık, Pekin, 1958.
72. 'Razvitiya Yazıkov Narodov SSSR' (na materile tyurskih yazıkov), Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, M., №3, 1952, Statya Perevedena na Angliyskiy Yazık: Dr. St. Wurm, The Turkic peoples of their Languages and writing with comments London, 1953.
73. 'Klassifikatsiya Tyurkskih Yazıkov v Svyazi s İstoriiçeskoy Periodizastiey ih Razvitiya i Formirovaniya', *Trudi İnstituta Yazıkoznaniya*, t. 1., M., 1952
74. 'Dialektı Altayskogo Yazıkı', *Uçeniya Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta İstorii, Yazıkı i Literaturı*, vip. 1., Gorno-Altaysk, 1956
75. 'K İstorii İzüçeniya Altayskogo Yazıkı', *Uçeniya Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta İstorii Yazıkı i Leteraturı*, vip. II., Gorno-Altaysk, 1958.
76. 'K Voprosu ob Otnoşenii Yazıkı Gornıh Altaytsev k Drevnetyurkskomu Yazıku', *İzvestiya AN. Kazahskoy SSR*, Seriya filologii i İskusstvovedeniya, vip. 1-2 (8-9), Alma-Ata, 1959. 0,2 p/l.
77. 'Tuyrkskih Yazıkı'. İzdatelstvo Vostoçnoy Literaturı. M., 1960, 14 p/l.
78. 'Razvitiye Literaturınıh Yazıkov Narodov Sredney Azii v Sovetskuyu Epohu', Materialı Vsesoyuznoy Nauçnoy Sessii, Zaknomernosti Perehoda Raneey Ostalolıh Narodov k Sosiyalizimu i Kommunistizimu, M., 1962
79. 'Tyurkskiye Yazıkı Narodov Sredney Azii i Kazah Stana', *Narodı Sredney Azii i Kazahstana*, t. 1 İzd-vo AN SSSR, M., 1962, 1,5 p/l.
80. 'K Kritikiye Novıh Klassifikatsii Tyurkskih Yazıkov', Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, № 2, M., 1963
81. 'Dialekt Çernevıh Tatar' (truba-kiji), t. 1. İzd-vo Vostoçnoy Literaturı, 1965, 20 p/l.
82. 'K istorii İzüçeniya Turkmenskogo Yazıkı', Akademiya nauk Turkmenskoy SSR, Aşhabad, 1965
83. 'Tuyrkskie Yazıkı' (Obliye Svedeniya i Tipologiçeskaya Harektersitika), *Yazıkı narodov SSSR*, t. II, İzd-vo., Nauka", M., 1966, 3 p/l,

84. 'O Podgotovke Dialektiçeskogo Atlasa Tyurkskih Yazıkov SSSR' Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, №3.
85. 'Severnıy Dialektı Altayskogo Yazıka. Dialektı Çernevıh Tatar', (tuba-kici), t. II., Grammatika i Slovar. İzd-vo Vostoçnoy Literaturı, M., 1966
86. 'Tri Runiçeskiye Nadpisi iz s. Mendur-Sokkon Gorno-Altayskoy Avtonomnoy Oblasti', *Sovetskaya Etnografiya*, №6, 1966
87. 'Razvitiye Grammatičeskoy Strukturı Yazıkov v Svyazi s Rasshireniyem ih Obşestvennih Funktsiy', Sb. *Problemy yazıkoznaniya*, M., 1967
88. 'Tyurkskiye Yazıki', Sb. *Sovetskoye Yazıkoznaniye za 50 let*, M., 1967.
89. 'Razvitiye i Obogaşeniye Russkogo Yazıka za Şet Zaimstvovaniy iz Yazıkov', Sb. *Vzaimodeystviye i Vzaimoobogoşeniye Yazıkov Narodov SSSR*, 1968 (soavtor).
90. 'Voprosnik Dialektologičeskogo Atlasa Tyurkskih Yazıkov SSSR' (proekt). M., (rotaprit), 1969, 1,5 p/l. (soavtor).
91. 'Predisloviye k Knige Zakonomernosti Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sotetskuyu Epohu', İzd-vo Nauka, M., 1969
92. 'O Razvıtii Tyurkskih Literaturnih Yazıkov: O Nekotorih Obşih Strukturnih "izmeneniyah" i "İzmeneniya v Grammatike". Kn.: "Zakonomernosti Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sovetskuyu Epohu". Tyurkskiye, Finno-Ugorskiye i Mongolskiye Yazıki. İzd-vo Nauka, M., 1969
93. 'Razvitiye Tyurkskih Yazıkov Narodov Sredney Azii', Sb. *İssledovaniye po Tyurkologii*, Alma-Ata, 1969.
94. 'Predisloviye k 1 tomu "Zakonomernosti Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sovetskuyu Epohu", *İranskiye i Kavkazskiy Yazıki*, İzd-vo Nauka, M., 1969
95. 'Razvitiye Grammatičeskoy Strukturı Yazıkov v Svyazi s Rasshireniyem ih Obşestvennih Funktsiy na Materiale Tyurkskih Yazıkov', Actes du Congres International des einguiltes. 28 agut-2 sept. 1967, Bucureti, 1969
96. Etnolingvistiçeskaya Klassifikatsiya Dialektnih Sistem Sovremennih Tyurkskih Yazıkov. Trudı VII Mejdunarodnogo Kongressa Antropologičeskikh i Etnografiçeskikh Nauk, t. V., M., 1970.
97. Arealnaya Konsolidatsiya Drevneyşih Nareçiy i Genetiçeskoye Rodstvo Altayskih Yazıkov. Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya* №4, M., 1970
98. Rol Uyguro-Karlukskogo Literaturnogo Yazıka Karahanidskogo Gosudarstva v Razvıtii Literaturnih Yazıkov Srednevekovye. Jurnal *Sovetskaya Tyurkologiya*, №4, Baku, 1970, str. 13-19
99. 'K Etimologii Polovetskih Sobstvennih İmen v Slove o Polku İgoreve' Sb. *Problemy İstorii i Dialektologii*, M., 1971
100. 'Arealnaya Konsolidatsiya Drevneyşih Nareçiy i Genetiçeskoye Rodstvo Altayskih Yazıkov', Sb. *Problemy Obşnosti Altayskih Yazıkov*, Leningrad, 1971.
101. 'O Klassifikatsii Dialektov Uygurskogo Yazıka' Sb. *Voprosı Tyurkologii*, Baku, 1971
102. 'Dialekt Kumandintsev'. Grammatičeskiy Oçerk, Tekstı, Perevodı i Slovar. M., 1972
103. 'Razliçniye Strukturı Dialektnih Sistem Tyurkskih Yazıkov i Harakter İzgoloss Obşetyurkskogo Atlasa', *Sovetskaya Tyurkologiya*, №5, Baku, 1972
104. 'Latinizatsiya v Karakalpakii', *Sovetskaya Step*, Alma-Ata, 1930

105. 'Zamečaniya k Proektam Karakalpakskoy Orfografii', Sb. *Pismennost i Revolyutsiya*, №1, M., 1933
106. 'Zametki o Kazahskoy Orfografii', Jurnal *Prosveşeniye Natsionalnostey*, №5, M., 1933
107. 'Noviye Pravila Karakalpakskoy Orfografii' (perevod s karakalpakskogo yazıka s dopolneniyami) Sb. Karakalpakiya, t. II, İzd-vo AN SSSR, L., 1934
108. 'K Voprosu o Grammatičeskikh Terminah v Sredneaziatskikh Tyurkskikh Yazıkah', Jurnal *Prosveşeniye Natsionalnostey*, №2, 1935
109. 'Usloviy Voprosı Uyğurskoy Orfografii' Jurnal *Prosveşeniye Natsionalnostey*, №3, M., 1935.
110. 'K Voprosu o Şirokom i Hakasskom Alfavitah'. Jurnal *Prosveşeniye Natsionalnostey*, №3, M., 1935.
111. 'Svod Pravil Nogayskoy Orfografii' (na nogayskom yazıke), *Kolhoz Pravdası*, t 5, 10/XII-1936
112. 'Diskussiya v Kazahstane o Literaturnom Yazıke, Grafike i Orfografii'. Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, №4, M., 1952
113. *Sovremennoye Sostoyaniye Terminologii v Yazıkah Narodov SSSR*, İzd-vo İnstituta Yazıkoznaniya An SSSR, M., 1959
114. *O Proekte edinoy Fonetičeskoy Transkripsii dlya Tyurkskikh Yazıkov*, M., 1959, 1,5 p/l.
115. 'O Proekte Edinoy Fonetičeskoy Transkripsii dlya Tyurkskikh Yazıkov", Sb. *Voprosı Dialektologii Tyurkskikh Yazıkov*, Kazan, 1960
116. 'Sovremennoye Sostoyaniye Terminologii v Yazıkah Narodov SSSR' Sb. *Voprosı Terminologii*, İzd-vo AN SSSR. 1961
117. 'Neobhodimo Sohranit Prejniye Pravila Orfografii. – Orfografiyanın Burangı Kedeleri Saklanıy Tıyis' (na karakalpakskom yazıke). *Gazeta Sovet Karakalpakstana*, №195 /8491/ ot 29 / XI – 1962
118. 'Osnovniye İtogi i Zadaçi Razrabotki Voprosov Pismennosti i Razvitiya Literaturnıh Yazıkov Narodov SSSR.', Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, №3, M., 1963 (soavtor).
119. 'Türk Dilleri Genel Fonetik Transkripsiyonu Üzerine', *Vostočnaya Literatura*, M., 1966
120. *Sovremenniye Tyurkskiye Alfavitı i ih Unifikatsiya i Soberşenstvovaniye*. Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya*, 1967
121. 'Predisloviye k Sborniku Voprosı Soverşenstvovaniya Alfavitov Tyurkskikh Yazıkov SSSR', İzd-vo Nauka, M., 1972
122. 'O sovremennom Sostoyanii i Dalneyşem Soverşenstvovanii Alfavitov Tyurkskikh Yazıkov SSSR', Sb. *Voprosı Soverşenstvovaniya Alfavitov Tyurkskikh Yazıkov SSSR*. İzd-vo Nauka, M., 1972
123. 'İz Opıta Razraboyki Latinizirovannıh Alfavitov Tyurkskikh Yazıkov SSSR', Sb. *Voprosı Soverşenstvovaniya Alfavitov Tyurkskikh Yazıkov SSSR*, İzd-vo Nauka, M., 1972
124. *Predisloviye k Uyğursko-Russkomu Slovaryu*. İzd-vo İnostrannıh Slovarye. M., 1939.
125. *Uyğursko-Russkiy Slovar*. İzd-vo İnostrannıh Slovarye, M., 1932, v Soavtorstve s V. M. Nasilovim/. Slovar Pereveden na Kitayskiy Yazık. Pekin, 1952.

126. *Russko-Uygurskiy Slovar*. Moskovskiy Institut Vostokovedeniya (rotaprint), M., 1941, 20 p/l. (soavtor).
127. *Oyrotsko-Russkiy Slovar*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1947, 20 p/l. (soavtor i redaktor).
128. *Predisloviye k Oyrotsko-Russkomu Slovaryu*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1947.
129. *Russko-Karakalpanskiy Slovar*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1948, 72 p/l. (soavtor i redaktor).
130. *Predisloviye k Russko-Karakalpaskomu Slovaryu*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1948.
131. *Hakassko-Russkiy Slovar*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1953. 30 p/l. (sovmestno s A. İ. İnkejekovoy-Grekul).
132. *Karakalpasko-Russkiy Slovar*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1958, 62 p/l. (soavtor i redaktor).
133. *Predisloviye k Karakalpasko-Russkomu Slovaryu*. İzd-vo İnostrannih i Natsiyonalnih Slovarey, M., 1958.
134. "Sostavleniye Natsiyonalno-Russkih Slovarey", *Vestnik AN SSSR*, №9, M., 1959
135. Z Prac Nad Slownikiem Karaimsko-Rossijsko-Polskim. Przegląd Orientalistyczny №4 (36) Warszawa, 1960
136. 'Noviye Natsionalniye Tolkoviye Slovarey', *Jurnal Voprosi Yazikoznaniya*, №6, 1963
137. 'Osnovniye Printsipi Sostavleniya Trehyazıchnih Slovarey' (na materiale gagauzko-russko-moldavskogo slovaryu). *Limba și Literatura Moldovenyaske*, XI, №1, Kişineyu, 1968, 1 p/l. (soavtor).
138. 'Osnovniye Printsipi Sostavleniya Trehyazıchnih Slovarey', Sb. *Tyurkskaya Leksikologiya i Leksikografiya*, İzd-vo Nauka, M., 1971
139. 'Retsenziya na knigu: T. A. Jdanko. Očerki İstoričeskoy Etnografii Karakalpakov', Trudi İnstituta Etnografii, t. IX. *Jurnal Sovetskaya Etnografiya*, №4, M., 1951
140. Tezisi: *K Voprosu o Klassifikatsii Tyurkskih Yazıkov*. Tezisi Dokladov Naučnih Sotrudnikov İnstituta Yazikoznaniya, İzd-vo AN SSSR, M., 1951, 0,1 p/l.
141. *Retsenziya na İzvestiya AN SSSR*, Otdeleniye Literaturı i Yazıka za 1950/51 gg. *Sovetskaya Kniga*, №2, M., 1952 (sovmestno s N. U. Şvedovoy).
142. 'Retsenziya na "Trudi instituta Vostokovedeniya ANSSR"', t. IV, Lingvističeskiy Sbornik. *Sovetskaya Kniga*? №7, M., 1953
143. Tezisi: *Morfologičeskaya Struktura Slova i Časti Reči v Tyurkskih Yazıkah* (na materiale karakalpaskogo yazıka). Tezisi Dokladov na Otkritom Zasedanii Učenogo Soveta, Posveşennom Diskussii o Častyah Reči v Yazıkah Raznih Tipov. 28-30 iyunya 1954 g. İzd-vo AN SSR, M. -L., 1954.
144. 'Vstupleniye po Dokladu M.Ş. Şiraliyeva. Problemi Slojnopodčinenennogo Predlojeniya', *Voprosi Grammatiki Tyurkskih Yazıkov*, Alma-Ata, 1958, str. 232-236
145. 'Vstupleniye po dokldu M. Ş. Şeraliyeva o Diyalektnoy Osnove Azerbaydjanskogo Natsionalnogo Yazıka', *Voprosi Dialektologii Tyurkskih Yazıkov*. Baku, 1958
146. 'Vstupleniye po dokladu B.A. Serebrennikova Problema Glagolnogo Vida v Tyurkskih Yazıkah', *Voprosi Grammatiki Tyurkskih Yazıkov*, Alma-Ata, 1958, str. 133-138

147. 'Vistupleniye po dokladu A.B. Şapiro Prostoye Predlojeniye kak Problema Opisatelnoy Grammatiki', *Voprosi Sostavleniya Opisatellnih Grammatik Yazikov Narodov SSSR*, Ufa, 1958, str. 45-48
148. 'Vistupleniye po Dokladu B.A. Serebrennikova „O Zaloge v Finno-Ugorskih i Tyurkskih Yazıkah'. *Voprosi Sostavleniya Opisatellnih Grammatik Yazikov Narodov SSSR*, Ufa, 1958, str. 104-105
149. *Proekt Edinoy Fonetiçeskoj Transkripsii Dlya Tyurkskih Yzıkov* (tezisi doklad). Tezisi Vtorogo Regionalnogo Soveşeniya po Dialektologii Tyurkskih Yazıkov, Kazan, 1958, str. 8-9
150. 'Retsenziya. A.A. Yuldaşev. Sistema Slovoobrazovaniya i Spryajeniya Glagola v Başkırskom Yazıke', *Jurnal Voprosı Yazıkozeniya*, №4 1959
151. 'Vistupleniye na Nauçnoy Sessii po Probleme Proishojdeniya Balkarskogo i Karaçayvskogo Narodov', *Sb. O proishojdeniyii Balkaretsev i Karaçayevstev*, Naçalnik, 1960.
152. Retsenziya: 'S.N. İvanov. Oçerki po Sintaksisu Uzbekskogo Yazıka', *Jurnal. Voprosı Yazıkoznaniya*, №4, 1960
153. Tezisi: *O fonetiçeskoj Transkripsii Dlya Tyurkskih Yazıkov*, Baku, 1960
154. 'Tipı Skazuemogo Prostogo Predlojeniya v Tyurkskih Yazıkah i ih Proishojdeniye' (doklad na XXV Mecdunarodnom kongresse Vostokoveniye), İzd-vo *Vostoçnaya Literatura* M., 1960
155. Die Typen des Prädikates des einfachen Satzes in den türkischen Sprachen und deren Herkunft Moskova 1960.
156. Tezisi: *Kategorii Nakoleniya i Vremeni v Tyurkskih Yazıkah, Soveşaniye po Voprasom Kategorii Nakoleniya i Vremeni*, İzd-vo AN Azerbaydjanskoy SSR, Baku, 1961, 0,1 p/i.
157. Tezisi: *Poryadok i Erarhiya Affiksov v Osnovah Slov v Tyurkskih Yazıkah. Ponyatiye Agglyutinastii i Agglyutinativnogo Tipa Yazıkov*, İzd-vo AN SSSR, 1961, 0,1 p/l.
158. 'Vistupleniye na Soveşaniyii po Voprasam Metodov İzuçeniya İstorii Tyurkskih Yazıkov v Aşhabade 19-22/X-1959g. 'Sb. *Voprosı Metodiki İzuçeniya İstorii Tyurkskih Yazıkov*, İzd-vo AN Turkmenskoy SSR. Aşhabad., 1961
159. Restenziya: *Philologiae Turcicae Fundamenta* Bd. I, Wiesbadon, 1959, *Jurnal Voprosı Yazıkovaniya*, №1, 1962 (soavtor).
160. Tezisi doklad 'O Sovremennom Sostoyanii i Putyah Dalneyşego Razvitiya Literaturnih Tyurkskih Yazıkov'. *Sb. Tezisov Vsesoyuznaya Konferentsiya, Posveşennaya Zakonomernostyam Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sovetskuyu Epohu*, Alma-Ata, 1962, str. 31-45 (s u. astiyem drugih avtorov).
161. 'Analitiçeskiye i Sintetiçeskiye Grammatiçeskiye Formı-Stupeni Morfologiçeskogo Razvitiya Slova (na materiale tyurkskih yazıkov', (Tezisi doklada). *Sb tezisov Analiteçeskiye Konstrukcii v Yazıkah Raznih Tipov*, L., 1963, 0,1 p/l.
162. Tezisi doklada: "Voprosı Vzaimideystviya Yazıkov Narodov SSSR", *Tezisi Dokladov Regionalnogo Soveşeniya po Mordovskogo-Russko-Ukrayinskim Literaturnum Svayazam*, Kişinev, 1963 (soavtor).
163. Retsenziya: 'İ.A. Andreev. Pritiçastiya v Çuvaşskom Yazıke', *Uçeniye Zapiski Çuvaşskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta*, vip. XXII, Çeboksarı, 1963

164. 'Etnolingvistiçeskaya Klassifikatsiya Diyalektnih Sistem Sovremennih Tyurkskih Yazıkov', *Doklad na VII Mecdunarodnom Kongresse Antropologičeskih i Rtnografiçeskih Nauk*, İzd-vo,, Nauka'', 1964
165. Classification ethnolinguistique de systems dialectaux des langues turques actuels VII Congress International des sciences anthropologiques et ethnologiques. Moskova, 1964
166. 'O Sovremennom Sostoyanii i Putyah Dalneyşego Razvitiya Literaturnih Tyurkskih Yazıkov', Sb. *Voprosı Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR*, Alma-Ata, 1964 (soavtor).
167. 'Zaklyu. İtelnoe Slovo po Dokladu" O Sovremennom Sostoyanii i Putyah Dalneyşego Razvitiya Literaturnih Tuyrkskih Yazıkov', Sb. *Voprosı razvitiya literaturnih yazıkov narodov SSSR*, Alama-Ata, 1964, 0,3 p/l.
168. 'Obgaşenşye Russkogo Yazıka Zaimstvovaniyami iz Yazıkov Narodov SSSR'', *Tezısı Doklada Konferestii po Vzaimodeystviyu Yazıkov*, Kazan, 1964. (soavtor).
169. Retsenzya: 'E. M. Toşakova. Altayskaya Cenşına'', *Zapiski Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta, Gorno-Altayskogo Nauçno-İssledovatel'skogo İnstituta*, Gorno-Altaysk, 1964
170. Retsenzya: Current trends in linguities. Ed. by T.A. Sebeok, The Hahgue, 1963 (soavtor).
171. 'Dvoystvennaya Perioda Slova i Çast Reçi'. Sb. *Voprosı Teorii Çastey Reçi* (Tezısı).
172. 'O Podgatovke Obşetyurkskogo Lingivistiçeskogo Atlasa', *Tezısı Soveşaniya po Voprosam Dialektologii*, Baku, 1965 (soavtor).
173. 'Strukturniye i Funkstionalnoe Stilistiçeskiye Modifikatsii Sovremennih Tuyrkskih Yazıkov'', *Tezısı Dokladov Konferetsii Razvitye Stilistiçeskih Sistem Yazıkov Narodov SSSR*, Aşhabad, 1960
174. 'G. Jarring. An. Eastern Turki-English Dialect Dictionary', Lund, 1964, Jurnal *Voprosı Yazıkoznannaya*, M., 1966, №6.
175. "Sovremennoye Sostoyaniye Razrabotoki Alfavitov Dlya Tyurkskih Yazıkov". Tezısı dokladov konferantsii, K 40 letiyu 1 Tyurkologičeskogo SEZDA'', Baku, 1966, 0,5 p/l.
176. Retsenzya: K.K. Yudahin. *Kirgizsko-Russkiy Slovar*, M., 1965, İzvestiya AN SSSR, Otdeleniye Literaturı i Yazıka, t. XXVI, vıp. 1-I, M., 1967, 0,5 p/l.
177. *Kategoriya Nakoleniya i Vremeni i Differentsialniye Priznaki Priçastey. Filologiya i İstoriya Tuyrkskih Narodov* (Tezısı). L., 1967
178. Formı Povelitelno-Calatel'nogo Nakoleniya v Tuyrkskih Yazıkah, ih Proishojdeniye i Razvitiye. Simpozium po Sravnitel'no-İstoriçeskoy Grammatike Tuyrkskih Yazıkov (Tezısı). M., 1967
179. 'Osnovniye Printsıpy Sostavleniye Trehyaziçnih Slovarey' (na Meteriale Gagauzsko-Russko-Moldavskogo Slovary), Tezısı dokladov *Problemy Razvitiya Yazıkov i Literatur Sovetskih Narodov, Kişenev. 1967* (soavtor).
180. 'Razvitiye Grammatičeskoy Strukturi Yazıkov v Svyazi s Rasşirenim ih Obşestvennih Funkstiy''(na materiale tuyrkskih yazıkov), *Resumes des communications Abstracts of papers*, Bucuresti, 1967, 0,1 p/l.

181. 'Strukturniye i Funktsionalniye Stilistiçeskiye Modifikatsii Sovremennih Tyurkskih Yazikov', Sbornik *Razvitiye Stilistiçeskih Sistem Literaturnih Yazikov SSSR*, Aşhabad, 1968.
182. *Türk Dilleri Genel Fonetik Transkripsiyonu Üzerine. XI Türk Dil Kurultayında Okunan İlmî Bildirilerden Ayrıbasım*. Ankara, 1968
183. Tezisi: 'Dvuyaziçiye i Problema Vzaiomoproniknoveniya Različnih Urovney pri Vzaiodeystvii Yazikov', *Tezisi Nauçnoy Konferentsii, Posveşennoy Dvuyaziçiyu i Mnogoyaziçiyu*, M., 1969 (soavtor).
184. Tezisi: *Arealnaya Konsolidatsiya Drevneyşih Nare. iy i Genetiçeskoye Rodstvo Altayskih Yazikov. Problema Obşnosti Altayskih Yazikov* (Tezisi dokladov). M., 1969, str. 9-11
185. Tezisi: 'Osnovniye Tipi Dialektnih Sistem Tyurkskih Yazikov' (K probleme razrabotki obşetyurkskogo dialektologičeskogo atlasa), *Tezisi Dokladov Soveşaniye po Obşim Voprosam Dialektologii i İstorii Yazıka*, M., 1969, str. 4-6
186. Tezisi: 'Binarniye Oppozitsii v Strukture Sintaksisa Tyurkskih Yazikov', *Tezisi Nauçnoy Konferentsii po Tyurkskim Yazıkam*, Baku, 1969
187. Tezisi: 'Problematika Slovarey Tyurkizmov v Vostoçno i Zapadno-Slavyanskih Yazikov', *Tyurkskiye Leksiçeskiye Elementi v Vostoçno i Zapadno-Slavyanskih Yazıkah* (Tezisi), Minsk, 1969
188. Retsenziya E. M. Ahunzyanov. *Russkiye Zaimstvovaniya v Tatarskom Yazıke*, İzvestiya AN SSSR, Otdeleniye Literaturı i Yazıka, №1, M., 1970 (soavtor).
189. 'Tendentsiya Razvitiya Obşestvennih Funktsiy Mladopismennih Tyurkskih Yazikov', Doklad na VII Mejdunarodnom Sotsiologičeskom Kongresse, M., 1970
190. The soul in the ancient beliefs of the altaic turvs (Meaning and etymology of the terms) Doklad sovetzkoy delegatsii na XXVIII kongresse orientalistov Kanberra. M., 1970, 1 p/l.
191. 'Voprosı Normirovaniya Normirovaniya Literaturnih Yazikov Narodov Kavkaza v Svyazi s ih Vzaimodeystviyem i Razvitiyem ih Obşestvennih Fuktsiy', Sb. *Tezisi Dokladov Sotsialistiçeskiye Problemi Razvitiya Yazikov Kavkaza*, M., 1971
192. 'K Probleme Periodizatsii Literaturnogo Yazıka Tyurki', *Tezisi Dokladov po Voprosam Dialektologii i İstorii Yazıka*. 1971
193. Red: *Russkiy Yazık* (uçebnik dlya karakalpakskey şkoli), ç. I i II, Uçpedgiz, M., 1935
194. Red. *Emir Nadjib. Uygurskiy Yazık*. Uçebnik dlya II kursa. Çast 1-ya. İzd-vo voyennogo İstituta İnostrannih Yazikov, M., 1946, 293 str.
195. Red. *Emir Nadjib. Uygurskiy Yazık*. Uçebnik dlya II i III kursa. Çast II-ya. İzd-vo Voyennogo İstituta İnostrannih Yazikov, M., 1946, 240 str.
196. Red: K.K. Yudahin. *Uygurskaya Hrestomatiya so Slavarem* (na uygurskom yazıke). İzd-vo Moskovskogo İstituta Vostokobedeniya. M., 1947
197. Red.: T.M. Toşakova. *Orfografiya Oyrotskogo Literaturnogo Yazıka*. Oyrotnat-sizdat. Oyrot-Tura, 1947.
198. Red.: V.İ. Novgorodskiy. *Kitayskiye Elementi v Uygurskom Yazıke*. İzd-vo Moskovskogo İstituta Vostokobedeniya. M., 1951, 6 p/l.
199. Red.: *Sbornik Akademiku V.A. Gordlevskomu k ego 75-letiyu*,. İzd-vo AN SSSR, M., 1953.
200. Red.: *Dokladi i Soobşeniya İstituta Yazıkoznaniya AN SSSR*, vıp. VII, M. -L., 1954.

201. Red.: Sbornik *Voprosı Grammatičeskogo Stroya*. M., 1955, (soredaktor).
202. Red.: M. Ryasyanen. *Materialıp po İstoričeskoy Fonetike Tyurkskih Yazıkov*. İzd-vo İnostrannoy Literaturı, M., 1955
203. Red.: *Koordinatsiyonnoye Soveşaniye po Grammatike Tyurkskih Yazıkov*, 24-27 Sentyabrya 1956 g., Alma-Ata. Tezisi dokladov. İzd-vo ANSSSR, M., 1956
204. Red.: *Russko-Tyurkmenskiy Slovar?* İzd-vo İnostrannıh i Natsiyonalnıh Slovarey, M., 1956, 160 p/l. (sovmestno s M. Hamzayevım).
205. Red.: *Russko-Nogayskiy Slovar*. İzd-vo İzd-vo İnostrannıh i Natsiyonalnıh Slovarey, M., 1956, 37,7 p/l.
206. Red.: G.İ. Ramstedt. *Vvedeniye v Altayskoye Yazıkoznaniye*, İzd-vo İnostrannaya Literatura, M., 1957
207. Red.: R. Berdiyev. *Hezirki Zaman Tyurkmen Dilinde Goşma Sözlər*, İzd-vo AN Tyurkmenskoy SSR, Aşhabad, 1958
208. Red.: B. Çarıyarov. *Hezirki Zaman Tyurkmen Dilinde Dereceleri*, İzd-vo AN Tyurkmenskoy SSR, Aşhabad, 1958
209. Red.: S. Altayev. *Evfemizmi v Tyurkmenskom Yazıke*. İzd-vo AN Tyurkmenskoy SSR, Aşhabad, 1958
210. Red.: G.G. Musabayev. *Sovremenniy Kazahskiy Yazık. Leksikologiya*, Alma-Ata, 1959 (sovmestno s S. K. Kenesbayevım).
211. Red.: M.B. Balakayev. *Sovremenniy Kazahskiy Yazık. Sintaksis*, Alma-Ata, 1959 (sovmestno s S. K. Kenesbayevım).
212. Red.: F. Zeynalov. *Problema Çastey Reçi i ih Klassifikatsii v Azerbaycanskom Yazıke*. Baku, 1959, 8 p/l.
213. Red.: Akademik V. A. Gordlevskiy. *İzbranniye Soçineniya*, t. 1. İzd-vo Vostoçnaya Literatura, 1960
214. Red.: Sb. *Voprosı Dialektologii Tyurkskih Yazıkov*, Kazan 1960, 12 p/l. (soredaktor).
215. Red.: Sb. *Voprosı Dialektologii Tyurkskih Yazıkov*, Baku 1960, 20 p/l. (soredaktor).
216. Red.: Sb. *Voprosı Sostavleniya Opisatelnih Grammatik*, İzd-vo ANSSSR, M., 1961 (soredaktor).
217. Red.: V. Kotviç. *İssledovaniye po Altayskim Yazıkam*, İzd-vo İnostrannaya Literatura, M., 1962
218. Red.: *Sovremenniy Kazahskiy Yazık*. İzd-vo AN Kazahskoy SSR, Alma-Ata, 1962. (soredaktor).
219. Red.: *İssledovaniye po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov*, t. IV, Leksika. İzd-vo AN SSSR, M., 1962 (soredaktor).
220. Red.: V. A. Gordlevskiy. *İzbranniye soçineniya*, t. II. İzd-vo Vostoçnaya literatura, M., 1961
221. *Ot Redaktorskoy Kollegii ko II Tomu İzbrannıh Soçineniy V. A. Gordlevskogo*. İzd-vo Vostoçnaya Literatura, M., 1961
222. Red.: V.A. Gordlevskiy. *İzbranniye Soçineniya*, t. III. M., 1962
223. Red.: *Voprosı Dialektologii Tyurkskih Yazıkov*,. İzd-vo AN Azerbaydcanskoy SSR, Baku, 1963 (soredaktor).
224. Red.: *Nogaysko-Russkiy Slovar*. İzd-vo İnosrannıh i Natsionalnıh Slovarey. M., 1963, 50 p/l.

225. Red.: *Sravnitel'naya Grammatika Russkogo i Tyurkmenskogo Yazıkov*. AN Tyurkmenskoy SSR, Aşhabad, 1964, 32 p/l. (soredaktor).
226. Red.: *Russko-Altayskiy Slovar*. İzd-vo Sovetskaya Entsiklopediya, M., 1964, 68 p/l.
227. Red.: *Tezisi Dokladov IX Koordinatsionnogo Soveşaniya po Frazеologii*. AN Azerbaydcanskoy SSR, Baku, 1964, (soredaktor).
228. Red.: M.R. Fedotov. *İstoriçeskiye Svyazi Çuvaşskogo Yazıkı s Ugro-Finskimi, Çuvaşızdat, Çeboksarı, 1965.*
229. Red.: A.A. Yuldaşev. 'Analitiçeskiye Formı Glagola v Tyurkskih Yazıkah', Sb. *Voprosı Teorii Çastey Reçi*, 1965
230. Red.: *Spravoçnik Liçnih İmen Narodov RSFSR*, M., 1965 (soredaktor).
231. Red.: *Yazıkı Narodov SSSR*, t. 1, M., 1965 (soredaktor).
232. Red.: *Yazıkı Narodov SSSR*, t. II. Tyurkskiye Yazıkı. İzd-vo Nauka, M., 1966, 42 p/l. (otvetstvenniy redaktor).
233. Red.: *Karaçay Malkar Tili Grammatikası*. Nalçık, 1966
234. Red.: Sb. *Voprosı Dialektologii Tyurkskih Yazıkov*, İzd-vo AN Azerbaydcanskoy SSR, Baku, 1966 (soredaktor).
235. Red.: N.H. Demesinova. *Sopostavitelnaya Grammatika Russkogo i Kazahskogo Yazıkov*. Alma-Ata, 1966, 13 p/l. (soredaktor).
236. Red.: S.E. Malov. *Zametki o Karakalpakskom Yazıke*. Nukus, 1966 (soredaktor).
237. Red.: İ predisloviye E.N. Nurmagametov. *Sravnitelno-Sopostavitelnaya Harakteristika Slojnih Opredelitelnih Slovosocetaniy v Nemetskom Yazıke*. Alma-Ata, 1966.
238. Red.: *Russko-Karakalpakskiy Slovar*, İzd-vo Sovetskaya Entsiklopediya, M., 1967
239. Red.: A.G. Magomedov. *Sobstvenno Poslelogi i Poslelogi İzolirovannıye Formı Znamenatelnih Slov v Kumıkskom Yazıke*, Mahaçkala, 1966
240. Red.: V.A. Gordlevskiy. *İzbrannıye Soçineniya*. T. IV. AN SSSR, M., 1968, 38 p/l. (soredaktor).
241. Red.: *Tyurkmensko-russkiy slovar*. M., 1968 (soredaktor).
242. Red.: *Voprosı Frazеologii i Sostavleniya Frazеologiçeskih Slovarıy*, İzd-vo AN Azerbaydcanskoy SSR, Baku, 1968
243. Red.: M.R. Fedotov. *İstoriçeskiye Svyazi Çıvaşskogo Yazıkı s Voljskimi i Permskimi, Finno-Ugorskimi Yazıkami*. Çeboksarı, 1968
244. Red.: *Sbornik Vzaimodeystviye i Vzaimoobogaşeniye Yazıkov Narodov SSSR*,. İzd-vo AN SSSR, M
245. Red.: *Zakonomernosti Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sovetskuyu Epohu. İranskiye i Kavkazskiy Yazıkı*, İzd-vo Nauka, M., 1969
246. Red.: *Zakonomernosti Razvitiya Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR v Sovetskuyu Epohu*, t. N. *Tyurkskiye i Finno-Uygurskoye i Mongoloskiye Yazıkı*, İzd-vo Nauki, M., 1969
247. Red.: N. Urumbayev. *Osnovı Metodiki Russkogo Yazıkı v Karakalpakskiy Şkole*. Nukus, 1969
248. Red.: B. Çarıyakov. *Gunorta-Gunbatar Türki Dillerde İşlik Zamanları* (na turkmenskom yazıke), Aşhabad, 1969.

249. Red.: *Grammatika Turkmenskogo Yazıka*, ç. I, Fonetika i morfologiya, İzd-vo Ilm, Aşhabad, 1970, 45 p/l. (soredaktor).
250. Red.: T.R. Rahimov. *Kitayskiye Elementı v Sovremennom Uygurskom Yazıke*. Slovar, İzd-vo Vostochnaya Literatura, M. 1970
251. Red.: *İssledovaniya po Uygurskomu Yazıku*, t. 2., Alma-Ata, 1970
252. Red.: K. Abdimuratov. *Poçemu tak Nazvano?* Nukus, 1970.
253. Red.: Sbornik *Tyurkskaya Leksikologiya i Leksikografiya*,. İzd-vo Nauka, M., 1971
254. Red.: Sbornik *Voprosı Soverşenstvovaniya Alfavitov Tyurkskih Yazıkov SSSR*, İzd-vo Nauka, M., 1972
255. M. Hamzayev, R. Berdiyev. *Kratkiy oçerk turkmenskogo yazıka*, Aşhabad, 1972.
256. Red.: G.S. Sadvakasov. *Yazık Uygurov Ferganskoy Dolini i Problemvzaimodeystviya Uygurskih i Uzbekskih Dialektov*, Alma-Ata, 1972.
257. Red.: E. Berdimuratov. *Adabiy Tildin Funktsionalnih Stillerin Rayaclaniyu Menen Karakalpak Leksikasının Raclaniyu*,. Karakalpaklakistan Basması, Nöks. 1973
258. Red.: *Gagauzsko-Russko-Moldavskiy Slovar*, M., 1973.
259. ‘O Zaimstvovannih Slovah’, *Literaturnaya Gazeta* ot 15/XII-1951. (soavtor).
260. ‘Fonetiçeskiye Osobennosti Hakasskogo Yazıka i Dialektov’, *Trudi İnstituta Yazıkoznaniya*, t. IV, m., 1953 (sovmestno s A. İ. İnkicekovoy-Grekul).
261. ‘Nekotoriye Voprosı Orfoepii Tatarskogo Yazıka’, Sb. *Voprosı Kulturi Reçi*, AN SSSR, vip. 1, M., 1955
262. *Uygurskiy Vokalizim. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov*, I, Fonetika, İzd-vo AN SSSR, M., 1955. Str. 116-121.
263. *Struktura Sloga v Tyurkskih Yazıkah. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov* I, Fonetika. İzd-vo AN SSSR, M., 1955, str. 333-334.
264. *Predsloviye i kommentarii k perevodu knigi M. Rasanen Materialen zur Lautgeschichte der turkischen Sprachen*, He İsinki, 1949.
265. ‘Yavleniya Leksikalitsii Affikisof v Tyurkskih Yazıkah’. *Leksikografiçeskiy Sbornik*, VI., M., 1960, 1 p/l.
266. ‘Fonetiçeskiye Osobennosti Kumandinskogo Dialekta Altayskogo Yazıka’, *Uçenıye Zapiski Gorno-Altaysk*, 1961
267. *Sostav Leksiki Karakalpakskego Yazıka i Struktura Slova. İssledovaniya po Sravnitelnoy Grammatike Tyurkskih Yazıkov*, M., 1962, str. 69-100
268. ‘Fonetiçeskiye Osobennosti Tyurkskih Yazıkov po Otnoşeniyu k Russkomu Yazıku’, Sb. *Metodika Prepodovaniya Russkogo Yazıka v Şkolah Tyurkoyazıçnih Narodov*,. 1964.
269. *Türk Dillerinde Ön Vokallerin Düzleşmesi Karaimcenin Haliezluck Lehçesinde ö>e ve u<i değişimleri, Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Beleten*, 1963
270. *Strukturiye i Funktsionalniye Stilitiçeskiye Modifikatsii o Sovremennih Tyurkskih Yazıkah*, İzvestiya AN SSSR, OLYA, XXVI, vip. 2. M., 1967
271. ‘Strukturiye i Funktsionalniye Stilistiçeskiye Modifikatsii o Sovremennih Yazıkah’, Sb. *Razvitiye Stilistiçeskih Sistem Literaturnih Yazıkov Narodov SSSR*, Aşhabad, 1968
272. *Vstupitelnoye Slovo v sb., Voprosı Frazelogii i Sostavleskoy Frazelogiçeskih Slovaryev*, İzd-vo AN Azerbaydjanskoy SSR, Baku, 1968.

273. 'Delabilitsiya Perednih Glasnih v Tyurkskih Yazıkah'. Sb. *Tyurkologičeskih İssledovaniy*, Frunze, 1970, 0,5 p/l.
274. "Karakalpakskiy Naučno-İssledovatel'skiy Institut i ego Zadaçi. Jurnal" *Prosveşeniye Natsinalistey*, №9 M., 1932
275. *Karakalpakskaya Uçebnaya Kniga po Karakalpakskomu Yazıku*. Byuliten Kritiko-Bibliografičeskiy Institut, №3, M. 1933
276. 'İzuçeniye Kirgizskoy Şkolı', *Sovetskaya Kirgiziya*, №256, Frunze, 1933
277. *Zarubejniye Uyğurı i Uyğurskiy Yazık* (na materiale uyğurskogo yazıka), *Kyun Çikiş Hakikati*, 1933.
278. 'Rodnoy Yazık v Kirgizskoy Şkole', *Sovetskaya Kirgiziya*, №72, Frunze, 1934.
- 'Rodnoy Yazık v Oyrotskoy Şkole', *Jurnal Prosveşeniye Natsinalistey*, №2, M., 1935
279. 'Rodnoy Yazık v Oyrotskoy Şkole', *Jurnal Prosveşeniye Natsinalistey*, №2, M., 1935
280. Zadaçi 2-y Yazıkovedçeskoj Konferentsii v Karakalpakskoy ASSR (na karakalpakskom yazıke). *Gazeta "Kızıl Karakalpakstan"* ot 5/VI 1935, Turtkul, 0,5 p/l.
281. "Karakalpakskiy Yazık", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1935.
282. "Karakalpakskaya Literatura", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1935.
283. "Nogayskiy Yazık", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1941.
284. "Oyrotskiy Yazık", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1941.
285. "Nogaytsi"; *Malaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1941.
286. *Altayskiy Folklor i Literatura*. Gorno-Altayskoye İzdatelstvo, Gorno-Altaysk, 1948
287. "Altayskiye Yazıkı"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, 2-oje izdaniye. M., 1951.
288. "İ.N. Berezin"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1951.
289. "Bulgarskiy Yazık", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1951.
290. "Barabinskiy Dialekt"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1951.
291. "Gagauzskiy Yazık", *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1952.
292. "Konferentsiya po Voprosam Altayskogo Yazıka"; *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*; №1, M., 1952
293. "Peredovaya"; *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*; №1, M., 1952 (soavtor).
294. "Akademik V.A. Gordlevskiy – filolog-istorik"; Sb. *Akademiku V.A. Gordlevskomu k ego 75-letiyu*, İzd-vo AN SSSR, M., 1953
295. "Kazahskiy, Kamasinskiy, Karaimskiy, Karagasskiy, Karakalpakskiy, Kirgizskiy, Kuminskiy, Kipçakskiy Yazıkı"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1953.
296. "P. M. Melioranskiy" *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1954.
297. "Nogayskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1954.
298. "Novouygurskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1954.
299. "Oguzskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1954.
300. "Peçenejskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1955.
301. "Vostokovedniye Tsentrı Polşı v 1954 godu"; *Kratkiye Siibşeniya İnstituta Vostokovedeniya AN SSSR*, vip. XII, M., str. 129-133. (soavtor).

302. "Seldjukskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1955.
303. "Starouzbekskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, M., 1956.
304. "Tatarskiy Yazık. "; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, t. 41, M., 1956.
305. "Tuvinskiy, Turetskiy, Turkmeskiy i Truhmenskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, t. 43, M., 1956.
306. "Tyurkskiye Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, t. 43, M., 1956.
307. "Uygurskiy Yazık" *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, t. 44, M., 1956.
308. "Hazarskiy i Hakasskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, 1957, 0,5 p/l.
309. "Şorskiy Yazık"; *Bolşaya Sovetskaya Entsiklopediya*, t. 48, 1957.
310. "Çitatelskiye konferentsii b Kazahstane, Kirgizii i Tyurkmenii"; *Jurnal Voprosı yazıkoznaniya*, №4, 1957
311. "Sostoyaniye i Perspektivı İzüçeniya Karakalpakskogo Yazık"; *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*, №6, 1957
312. La classification des dialectes de la langue turgue d, Altai. *Acta orientalia*. T. VIII, fasc 1, Budapest, 1958
313. Letude des langues turgues en Union Sovietigue. *Acta orientalia* t. IX, fasc 1, Budapest, 1959
314. "Nad Çem Rabotayut Uçeniye"; *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*, №3, M., 1959, str. 140-141
315. "Zametka o Sessii v Nalçike ob Etnogeneze Balkartsev i Karaçayevtsev"; *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*, №6, M., 1959
316. "Zametka o Vsesoyuznom Leksikografiçeskom Soveşanii v Kişineve";. *Jurnal Voprosı Yazıkoznaniya*, №5, M., str. 140
317. Die Typen des Pradicates des einfachen Satzes in den türkischen Sprachen und deren Herkunft, Moskva, 1960
318. "K Teotetiçeskim Osnovam Razrabotki Sravnitelno-Sopostavitelnogo Metoda"; *Jurnal Russkiy Yazık v Natsionalnoy Şkole*, №6, 1962, str. 68-71
319. *Vajniye Voprosı Yazıkovogo Razvitiya v Sovetskuyu Epohu*. Vestnik AN Kazahskoy SSR, №1 (214), 1963(soavtor).
320. "Rol Razvitiya Literaturnıh Yazıkov v Sblijenii Drug s Drugom Sovetskih Natsiy"; *Jurnal Azerbaydjan Kommunisti*; №10, Baku, 1963
321. "K Proishojdeniyu Etnonima "Kirgiz", *Jurnal Sovetskaya Etnografiya*, №2, 1964
322. Karnapahi i İzüçeniye ih Yazık. Kratkiye Soobşeniya İnstituta Narodov Azii AN SSSR, №65, Sbornik v Çest E. Ə. Bertelsa. 1964
323. "Sopostavitelnyy Analizstrukturi Russkogo i Tyurkskih Yazıkov"; Sb. *Metodika Prepodovaniya Russkogo Yazık v Şkolah Tyurkoyazıçnıh Narodov*; 1964
324. "Rodoplemenniye Nazvaniya Kıpçakov v Toponimii Yujnoy Moldavii"; Sb. *Toponimika Bostoka*; İzd-vo Nauka;. 1964.
325. "Tyurkskiye yazık. Şorskiy yazık"; *Ukrainskaya Sovetskaya Entsiklopediya*, 1965
326. *Zadaçi izüçeniya tyurkskih yazıkov Sibiri*. Ulan-Ude, 1965
327. "Altayskiye i hakasskiye imena"; *Spravoçnik liçniye imena*; M., 1965.
328. "Professor Gunnar Yarring"; *Jurnal Uzbek tili va adabiyeti*, №5, 1967 (soavtor).

329. *Professor Gunnar Yarring. İzvestiya AN SSSR, OLYA, XXVI, vıp. 6, M., 1967. (soavtor).*
330. "Diktsionarul Gegez-rus-moldovenesk"; *Limba și literatura Moldevenske, XI, №2, Kişineyu, 1968. (soavtor).*
331. *Vestiges de tabou et de totemisme dans les langues des peuples altaigue, M., 1968, 0,5 p/l. Perepeçatana: Proceeding VIII-th International Congress of Antropological and Ethnological sciens. Vol. II, Ethologi. Tokyo, Japan. 1969.*
332. *XI sessiya Postoyannoy Internatsiyonalnoy Altayistaçeskoj Konferentsii (PİAK). Vestnik AN SSSR, №12, M., 1968*
333. "D.G. Kiekbayev" (nekrolog); *İzvestiya AN SSSR, Seriya literaturı i yazıka, t. XXVII, №6. M., 1968, 0,2 p/l.*
334. "Russkiye familii tyurkskogo proishojdenii"; I. Sb. *Onomastika, M., 1969*
335. "Russkiye familii tyurkskogo proishojdenii"; II. *İzvestiya AN SSSR, Seriya literaturı i yazıka, t. XXVIII, №4, M., 1969, str. 356-36*
336. "Russkiye familii tyurkskogo proishojdeniya", III. Sb. *Onomastika Povoljya, Ulyanovsk, 1969, str. 28-33*
337. "Russkiye familii tyurkskogo proishojdeniya", IV. *Jurnal Sovetskaya etnografiya, №4, M., 1969, str. 14-27*
338. "Printsıpi izbiratelnosti naimenovaniya gor u altaytsev Gornogo Altaya"; Sb. *Oronimika, 1969, str. 34-42*
339. "Geografiçeskaya nomenklatura v toponimii Gornogo Atlaya"; Sb. *Toponimika Vostoka, M., 1969, str. 64-71*
340. "XII postoyannaya Internatsionalnaya Altaistiçeskaya Konferentsiya"; *Vestnik Akademii nauk SSSR; №12, M., 1969.*
341. "Asli tyurkiy rus ismlari" (na uzbekskom yazıke). *Jurnal Fanva turmuş, №12, 1969, №1. 1970, Taşkent*
342. "Osnovniye teoretiçeskiye napravleniya v izuçenii altayskih yazıkov"; *Jurnal Sovetskaya tyurkologiya, №1. Baku, 1970*
343. "Nekotoriye zadaçi izuçeniya sovremennogo uygurskogo yazıka"; Sb. *İssledovaniya po uygurskomu yazıku, t. 2, Alma-Ata. 1970*
344. *Tendency of development of social functions in turkic languages recently put into writing (abstracts). Contemporary and future societas prediction and social planning (abstracts), Sofia, 1970*
345. "A.A. Zayonçkovskiy"; *Jurnal Sovetskaya Tyurkologiya, №2, 1970*
346. "Pamyati A. A. Zayon. Kovskogo"; *Jurnal Problemi Narodov Azii i Afriki, №1, M., 1970.*
347. "XII sessiya PİAK". *Jurnal Sovetskaya Etnografiya, №3, M., 1970.*
348. "Zadaçi istoriko-tipologiçeskogo izuçeniya tyurkskih yazıkov"; *Tyurkologiçeskiy sbornik. M., 1970*
349. "Russkiye Familii Tyurkskogo Proishojdeniya"; VIII. *Jurnal Russkaya Reç, №6. M., 1970*
350. "Russkiye Familii Tyurkskogo Proishojdeniya", V. Sb. *Antroponimika, M., 1970*
351. "Mladopismenniye Yaziki: Dostijeniya, Problemi"; *Gazeta Sovetskaya Abhaziya ot 21/X-71. Suhumi*

352. "Jilişe Priiliyskih Kazahov"; Jurnal *Sovetskaya Etnografiya*, №4, M., 1971.
353. "Russkiye Familii Tyurkskogo Proishojdeniya"; VII. Sb. *Etnografiya İmen*, İzd-vo Nauka, M., 1971, str. 93-99
354. "Dvuyaziçıye i Problema Vzaimoproniknoveniya Različnih Urovney Pri Vzaimo-eysvii Yazıkov" (na materile tyurkskih yazıkov). Sb. *Problemi Dvuyaziçıya i Mnogoyaziçıya*, M., 1972
355. "Pismo v Redaktsiyu. "; *Sovetskaya Tyurkologiya*, №3 Baku, 1972
356. "XV Sessiya Postoyannoy İnternatsiyonalnoy Altaistiçeskoy Konferentsii"; (PIAK). *Sovetskaya tyurkologiya*, №6 Baku, 1972
357. "Russkiye Familii Tyurkskogo Proishojdeniya"; VI. Sb. *Vostoçno-slavyanskaya onomastika*, M., 1972
358. "Voprosı Normirovaniya Literaturnih Yazıkov Kavkaza"; (soavtor). Jurnal *Voprosı Yazıkoznaniya* №6, 1972.
359. Sur la reconstruction des archetypes des morphemes radicaux a phoneme unique a-cesser et u- pouvoir dans les anciennes langues turgues. Moscow, 1973. (XXIX International congress of orientalis, Paris, July 16-22 1973)
360. Masştabı adstratnih vozdeystviy na yazık, funktsioniruyuşiy v slojnih meletniçeskih otnoşeniyah. M., 1973/IX Meldunarodniy kongress Antropologičeskih i etnografiçeskih nauk, Çikago, sentyabr, 1973;Perevod na angliyskiy yazık: The scope of abstart intra-ethnik relation. Chicago, 1973 Copyright 1973 by IX-th International Congress of Anthropological and Ethnological sciences: Inc. All rights reserved. Printed in USA.

Çeviren ve hazırlayanlar: Ceenbek ŞAKEYEV,
Venera TURATBEK KIZI